

SZEMLE

HÁLÓZATOK, TÁRSADALMI TŐKE

Információs technológia, hálózatok és közösségi hangok: társadalmi befogadás a városok regenerálódása érdekében

Jan Fernback: Information technology, networks and community voices: Social inclusion for urban regeneration

Information, Communication & Society, 2005/4 (december)

<http://www.tandf.co.uk/journals/titles/1369118x.asp>

Az információs és kommunikációs technológiai eszközök (IKT) világszerte megváltoztatták a városközpontok formáját és struktúráját. Az elektronikus hálózatokból és városi helyszínekből összetevődő hibrid terek a jövő várostervezésének hírnökei. A tanulmány szerzője azt vizsgálja, hogy az IKT-eszközök regenerálóképessége hogyan érvényesül a felbomló szomszédsági viszonyokban. A Blumer-féle szimbolikus interakcionizmus és kvalitatív interjúk módszerével folytatott kutatás eredményei szerint a belvárosok lakosai számára az IKT-eszközök kulcsszerepet játszanak a szomszédsági viszonyok és a közösség újraélesztésében.

Az internethasználók szociális támogatási hálózata

Valentina Hlebec, Katja Lozar Manfreda, Vasja Vehovar: The social support networks of internet users

New Media & Society, 2006/1 (február)

<http://nms.sagepub.com/>

A tanulmány alapjául szolgáló kutatás az internetnek a szociális kapcsolatokban betöltött szerepét vizsgáló kutatási ághoz kapcsolódik. A kétféle felmérésből származó adatok azt mutatják, hogy az internetnek korlátozott hatása van a társadalmi kapcsolatok terén: a kutatók csak az olyan, hátrányosabb helyzetű internethasználók esetében találtak nagyobb szociális hálózatot, mint például az elváltak vagy az alacsonyabb iskolai végzettségűek. Ugyanakkor ezeknek a csoportoknak az esetében a szociális hálózatok struktúrája eltérő volt az átlagostól (több barát, kevesebb rokon és gyengébb kapcsolatok). Az ilyen csoportok kommunikációjában az internet kiegészítő szerepet tölt be.

Online és offline élet a neten: a társadalmi tőke mérése az elektronikus hálózatok korában

Dmitri Williams: On and Off the 'Net: Scales for Social Capital in an Online Era
Journal of Computer Mediated Communication, 2006/1 (január)
<http://jcmc.indiana.edu/vol11/issue2/>

A társadalmi tőke és az internet kapcsolatával foglalkozó tudósoknak időről időre gondot okoznak a televíziókutatástól örökölt elméleti keretek, mivel a televízión keresztül létrejövő társas kapcsolatok mások, mint amelyek online jönnek létre. Ebből az alapvető különbségből kiindulva megállapítható, hogy a társadalmi tőkével kapcsolatos kutatásokban az internet korában nem használhatjuk ugyanazokat a feltevéseket és ugyanazokat a változókat. E hiány áthidalására a tanulmány írója speciális skálákat dolgozott ki az interneten létrejövő társadalmi tőke mérésére (*Internet Social Capital Scales, ISCS*). Ezek a skálák két különböző fajta társadalmi tőke – a „hidat alkotó” (*bridging*), illetve a „kötődést jelentő” (*bonding*) kapcsolatok megragadására szolgálnak, *online* és *offline* kontextusban egyaránt.

KOMMUNIKÁCIÓ

Láncclevelek: folklór az internet korában

Marjorie D. Kibby: Email forwardables: folklore in the age of the internet
New Media & Society, 2005/6 (december)
<http://nms.sagepub.com/>

Az e-mailes kommunikáció olyan környezetet hívott életre, ahol az üzenetnek önmagában „igazságértéke” van, és ugyanakkor a levelek küldőinek csökkentek az elküldött üzenetek típusával kapcsolatos gátlásai. Mivel e két dologhoz hozzájárul még a kényelem és az a lehetőség is, hogy egy kattintás révén nagyszámú emberrel lehet kommunikálni, az e-mail a pletykák, mondák és városi legendák terjesztésének gyors és hatékony eszközévé vált. Az e-mail nemcsak egy új folklór megszületését hozta magával, hanem felélesztett ma is releváns mondanivalójú régi történeteket is, példa nélküli mértékben elősegítve azok terjedését.

A több résztvevős online videojátékok szociális-érzelmi és feladatorientált kommunikációjának elemzése

Jorge Peña, Jeffrey T. Hancock: An Analysis of Socioemotional and Task Communication in Online Multiplayer Video Games
Communication Research, 2006/1 (január)
<http://crx.sagepub.com/>

A tanulmány szerzői szerint a kutatások eddig kevés figyelmet fordítottak a kikapcsolódást szolgáló, szórakozási célú számítógépes alkalmazások elemzésére. E hiány pótlásá-

ra a kutatók egy *online* videójáték résztvevőinek 5826 szöveges üzenetében foglalt szociális-érzelmi és feladatorientált tartalmi elemeket vizsgálták. Megállapításuk szerint a videójáték résztvevői – a társadalmi információfeldolgozás (*social information processing*) elméletével egybehangzóan – jóval több szociális-érzelmi tartalmú üzenetet küldtek egymásnak, annak ellenére, hogy a játék célja a harc volt. A tapasztaltabb játékosok több pozitív és kevesebb negatív szociális-érzelmi üzenetet írtak, mint a kevésbé tapasztaltak, s üzeneteik nyelvezete több speciális elemet (emotikonokat, rövidítéseket stb.) tartalmazott.

AZ ÉN

Fejlődés és információkeresés: esettanulmány a személyes fejlődésről és az internet böngészéséről

Jarkko Kari: Evolutionary information seeking: A case study of personal development and Internet searching

First Monday, 2006/1 (január)

http://www.firstmonday.org/issues/issue11_1/kari/index.html

A cikk a következő kérdést járja körül: Mi köze van az internetes keresésnek a személyes fejlődéshez? Az egy megfigyelt személy internetes kereséseinek elemzésén és a vele készített interjú alapján alapuló esettanulmány a személyiség és az internetes keresés között négyfajta kapcsolatot talált: *a)* az internet a fejlődés kontextusában; *b)* fejlődés az internet kontextusában; *c)* az internethasználatra ható fejlődés; és *d)* a fejlődésre ható internethasználat. Egyes megfigyelt jelenségek inkább regresszióra, mintsem fejlődésre utaltak.

Az internettel együtt felnőtte válni: kvalitatív kutatás annak feltárására, hogy az internet hogyan vált a fiatalok életének elválaszthatatlan részévé

Sally J. Mcmillan, Margaret Morrison: Coming of age with the internet: A qualitative exploration of how the internet has become an integral part of young people's lives

New Media & Society, 2006/1 (február)

<http://nms.sagepub.com/>

Hetvenkét kollégiumi diák önéletrajzi írásait elemezve a tanulmány azt térképezi fel, hogy a diákok életét hogyan befolyásolta az a tény, hogy együtt nőttek fel az internettel és a hozzá kapcsolódó technológiákkal. Az írások négy elsődleges területre engednek bepillantást: önmaguk, családjuk, valóságos környezetük és online közösségeik világába. Amellett, hogy a fiatal felnőttek írásai mind a négy területen kettősségről árulkodnak, maguk az érintettek is a világhálótól való egyre nagyobb függésükről számoltak be.

5. Információs társadalom szakmai napok

Információs társadalom szakmai napok, 2005

Részletes program

2005. november 28.

„INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM ÉS SZOCIÁLIS INTEGRÁCIÓ”

Az ITOK és a BME–UNESCO Információs Társadalom- és Trendkutató Központ közös rendezvénye az információs társadalom szakmai napok keretében

Helyszín: Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium
1054 Budapest, Akadémia u. 3.

10.00–10.05	Köszöntő
10.05–10.20	Megnyitó – <i>Göncz Kinga</i> , miniszter (Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium)
10.20–10.35	<i>Csepeli György</i> , politikai államtitkár (Informatikai és Hírközlési Minisztérium): <i>e-Szociálpolitika</i>
10.35–10.50	<i>Magyar Bálint</i> , miniszter (Oktatási Minisztérium): <i>Oktatáspolitikai és szociálpolitika</i>
10.50–11.00	Kávészünet
11.00–11.15	<i>Vaspál Vilmos</i> , elnök (FreeSoft Rt.): <i>A bátonyterenyi távmunkahely centrum eredményei</i>
11.15–11.30	<i>Dombi Gábor</i> , főtítkárs (Informatikai Érdekegyeztető Fórum – Inforum): <i>Kor- és határtalanul – Új generációk az interneten</i>
11.30–11.45	<i>Ferge Sándor</i> , szakértő (Informatikai és Hírközlési Minisztérium): <i>Közös jószág – közösségi modellek az esélyegyenlőség szolgálatában</i>
11.45–12.00	<i>Székely Levente</i> – <i>Kollányi Bence</i> , kutatók (BME – Információs Társadalom- és Trendkutató Központ): <i>Hátrányos helyzetű csoportok az adatok tükrében – a World Internet Project magyar eredményei</i>
12.00–12.45	Ebédészünet
12.45–13.45	<i>Bemutakozik az INFONIA Alapítvány könyvprogramja</i>

Az INFONIA Alapítvány évek óta jelenteti meg az információs társadalommal kapcsolatos alpműveket és a legjobb hazai szakmunkákat, jelenleg a Gondolat Kiadó partnerisége mellett. A beszélgetés a könyvprogrammal kapcsolatos műhelytitkokba és tervekbe enged betekintést, valamint bemutatja a legfrissebb műveket. (A rendezvény ideje alatt kedvezményesen meg is vásárolhatók a kiadványok.)

DÉLUTÁNI PROGRAMOK

I. szekció. Kistelepülések társadalmi integrálódása az új évezredben

Szekciófelelős: *Molnár Szilárd*, kutatási igazgató (BME – Információs Társadalom- és Trendkutató Központ)

Az információs korszak a vidék Magyarországára felől. Új kihívások és innovatív megoldások, szolgáltatások a kis falvakban az ügyeségtől a hálózat nélküli internetig. Adaptálódás, lemaradás, életesélyek, megmaradás és kitörési pontok:

- 14.00–14.15 *Székely György: A „társadalmi gondoskodás és együttműködés fejlesztése – akciókutatás” eredményei. A fejlesztési modell koncepciója és megvalósítása – elfogadás és ellenállás*
- 14.15–14.30 *Németh Andrea: Közösségi terek, társadalmi szerveződés és informatika Érdén*
- 14.30–14.45 *Hohl Ferenc: A teleházak jelentősége a vidéki népesség életében*
- 14.45–15.00 *Lengyel György: A cserénfai kísérlet néhány tanulsága*
- 15.00–15.15 *Füleki Dániel: Hogyan használják aprófaluban lakosok a PC-t és az internetet?*
- 15.15–15.30 *Eranus Eliza – Siklós Viktória: A cserénfai kísérlet hatásai*
- Poszter *Németh Sarolta: Ember és technológia közös hálózatban*
- 15.30–15.50 *Kérdések-vita*

II. szekció: Nők, inaktívok, kisebbségiek, idősek és fogyatékosok lehetőségei az új korszakban

Szekciófelelős: *Kolin Péter*, vezető kutató (BME Információs Társadalom- és Trendkutató Központ)

Hogyan képesek élni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok az újfajta infokommunikációs lehetőségekkel, milyen mértékben sújtja őket a digitális megosztottság. Követendő nemzetközi, vagy hazai legjobb gyakorlatok ezen a téren. Esettanulmányok, mélyfúrások.

- 14.00–14.15 *Keresztessy Éva – Tallér József: Lullenstyd Audiology – Félelmek és tartózkodás legyőzése (Fogyatékoság felismerése időben internetes segítséggel)*
- 14.15–14.30 *Kovács János: A szociális intézmények lehetőségei az idős emberek digitális írástudásának javításában – a pesterszébeti példa*
- 14.30–14.45 *Pál Attila: Akadálymentes Pécs-térkép projekt. Az ICT használata a fogyatékosokkal élők önálló életvitelének támogatásában*
- 14.45–15.00 *Várhelyi Eszter: Hátrányos helyzetűek a könyvtárban*
- 15.00–15.15 *Vránicsné Horváth Ildikó: Nők az információs társadalomban*

- 15.15–15.50 Kérdések-vita
- 15.50–16.00 **Kávészünet**
- 16.00 Az Inforum és az ITTK Idősinformatikai Műhelyének közös sajtótájékoztatója

III. Az Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoportok (ITOK) éves találkozója

- 14.00–15.50 **Az Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoportok (ITOK) éves találkozója (Zártkörű)**

ITOK-koordinátor: *Rab Árpád*, kutató (BME Információs Társadalom- és Trendkutató Központ)

A találkozó célja az év közbeni tapasztalatok megosztása, a hálózat működtetésével kapcsolatos teendők egyeztetése.

- 15.50–16.00 **Kávészünet**
- 16.00–18.00 **Műhely-konferencia (Szabadon látogatható)**
- 16.00–16.30*
Juhász Lilla – Pintér Róbert: Információs társadalom, információs stratégiák – hogyan készül egy ITOK tankönyv
- 16.30–17.00 *Víg Zoltán: Tantárgyi honlapok vizsgálata a felsőoktatásban*
- 17.00–17.30 *Székely Levente: A Leonardo igényfelmérés adatairól*

Az előadások várhatóan 15–20 percesek, kérdezni minden előadás után lehet.

Az előadásokat szakmai vita követheti.

Szekciófelelős *Rab Árpád*, kutató (BME Információs Társadalom- és Trendkutató Központ)

Az évek óta működő oktatási hálózat éves rendszeres találkozója és műhely-konferenciája, amelynek fókuszában ezúttal is a központok működése közben felmerült tudományos problémák megvitatása áll.

A szekciók végeztével:

- 19.00–21.00 **ESTI FOGADÁS** – *Helyszíne az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium*

2005. november 29.

IV. SZOCIÁLIS INFORMATIKAI MŰHELY-KONFERENCIA

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium
és a BME–UNESCO Információs Társadalom- és Trendkutató Központ
közös rendezvénye az információs társadalom szakmai napok keretében

Információs tudás és innováció a szociális ágazatban

Helyszín: Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium
1054 Budapest, Akadémia u. 3. Tükörterem

- 10.00–10.25 **Megnyitó**
Farkas Attila, kabinetfőnök (Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium)
- 10.25–10.45 *Molnár Szilárd*, Információs Társadalom- és Trend Kutató Központ:
Információs tudás és társadalmi tőke – lehet-e segíteni az információs technológiákkal?
- 10.45–11.05 *Molnár Dániel*, Iskolaszövetség: *Információs technológiák a szociális képzésekben*
- 11.05–11.20 **Kávészünet**
- 11.20–11.40 *Ligeti György*, *Kurt Lewin Alapítvány: Információs technológiák a napi szakmai gyakorlatban – egy kutatás tapasztalatai*
- 11.40–12.00 *Pankucsi Márta*, *Miskolci Egyetem: A digitális középiskola – digitális szociális munka?*
- 12.00–12.20 *Skultéti József*, Főpolgármesteri Hivatal: *Digitális adminisztráció – hogy viseli az intézményrendszer?*
- 12.20–12.45 **Ebédészünet**

DÉLUTÁNI PROGRAMOK

I. szekció: A délelőtti program folytatása

Szekciófelelős: *Kolin Péter*, vezető kutató (BME Információs Társadalom- és Trendkutató Központ)

- 12.45–13.00 *Györe Géza: Lehet-e hátrányos helyzetű az olvasó?*
- 13.00–13.15 *Fazekasné Márai Gizella: A www.koziglap.hu*
- 13.15–14.15 *Változhat-e a segítő szakma a technológiával?*
Kerekasztal-beszélgetés az előadókkal

II. szekció: Civilek az információs társadalomban (egy kutatás tanulságai)

Szekciófelelős: *Pintér Róbert*, tudományos és stratégiai igazgató (BME – Információs Társadalom- és Trendkutató Központ, ITTK)

Társadalmi szervezetek az információs társadalomért és az információs társadalomban. Informatikai felkészültség: az eszközellátottságtól a digitális írástudásig. Társadalmi szervezetek célzott aktivitása: informatikai tárgyú fogyasztóvédelemtől az érdekképviseleten át az önszerveződésig és tovább.

- 12.45–12.55 *Pintér Róbert* (BME–ITTK): *Civilszervezetek az információs társadalomban és az információs társadalomért – egy átfogó társadalomtudományi kutatás háttéréről*
- 12.55–13.10 *Székely Levente* (BME–ITTK): *Információs paradicsomban a civilek? A kérdőíves kutatás tanulságai*
- 13.10–13.25 *Borovitz Tamás – Csótó Mihály* (BME–ITTK): *Civilszervezetek internetes jelenlétének vizsgálata – A honlap-elemzési kutatás tanulságai*
- 13.25–13.40 *Füzesi Péter* (BME–ITTK): *A magyarországi információs társadalomért tevékenykedő legjelentősebb NGO-szereplők – A mélyinterjú és sajtóelemzési kutatás tanulságai*
- 13.40–13.55 *Pintér Róbert* (BME–ITTK): *Az információs társadalomért tevékenykedő civilek beágyazódása és megítélése a fejlesztésekben érdekelt csoportok szemszögéből – A fókuszcsoporthoz tartozó kutatás tanulságai*
- 13.55–14.15
Kérdések-vita
- A szekciók végeztével:*
- 14.15–14.30 **Zárszó, a konferencia zárása**

Az előadások anyagai PDF-ben es PPT-ben elérhetők a következő linken:
<http://www.ittk.hu/itszn/>

CONTENTS

*Lectori salutem!***Kinga Göncz****„Informatics for the disempowered/underprivileged in social informatics”****László Z. Karvalics****The changing contexts of social policies in the information society**

Up-to-date political strategies elaborated along the lines of economic rationality must regard members of underprivileged groups as potential knowledge carriers and „assets”. At this „macro-level” a new launching pad for affirmative action is appearing: knowledge asset management (KAM). This approach is reformulating the opportunities and the imperatives of intervention for the benefit of the social groups concerned. The author of the article, introducing the selected papers of the conference organized in the frames of „Information Society Days”, briefly reviews and comments on the characteristics of the situation of various underprivileged groups (the elderly, expectant mothers and those with babies, disabled people, Romani) which constitute an existentially and intellectually marginalized quarter of society, including children and youth taken care of by the state, approaching them from the perspective of knowledge asset management.

Keywords: social policy, information society, knowledge asset management, equal access

György Csepeli**Old and new social policies**

The benefits of the social sphere constituting the target of social policy could be even greater if, by the introduction and wide-scale application of new technologies, entirely new approaches to the problems of social policy and new ways of intervention became possible, by means of which desirable outcomes of social integration might actually become feasible. The author of the paper takes a standpoint for the timeliness and the necessity of such a new approach in social policy.

Keywords: new and traditional social policies, culture of solidarity, e-services, the state in the information age, digital divide, ICT

Gábor Dombi – Judit Faragó**Without (age) limits***New generations on the Internet*

When considering problems of senior citizens, we must set aside stereotype images like „Auntie’s little deer”, still alive in society. The elderly of today themselves are not willing to play the classical grandmother role either, since in the legendary 60s, in the beat era, those retiring now were in their twenties, and now, instead of serving only their grandchildren according to obsolete petty bourgeois idylls, want to live their own lives, travelling, holidaying, doing sports, having fun, shopping, and even working, while often longing for getting out of the restraints imposed

upon them by financial difficulties. The paper gives an account of the factors determining their disadvantageous and underprivileged situation, which also hinder their integration in the information society. The authors draw attention to some good Hungarian and European initiatives and outline necessary steps to be taken by both government and society in this field.

Keywords: social issues of the elderly, e-Inclusion, underprivileged groups, digital divide, „Inforum”, Grandparents-grandchildren competition in informatics

Sándor Ferge

Community models for equal opportunities

The paper analyzes the role and the impact of ICT on recent changes in society and in the economy. The author points out that one of the most important phenomena is immaterialization, that is, turning traditionally material products and services into „information products” or „knowledge products”. According to the author’s argument, this process is increasingly contradicting the relations of production prevailing today. The basically discriminating market model effectively restrains the utilization of goods which are, theoretically, *non-additive*. Community-based access to new products and services appearing in nearly all fields of education, culture, health, and private life, and the production of these services and products in communal forms offer solutions to the problems of many people, actually ensuring equal opportunities. The paper justifies that this is not a Utopian dream but actual reality, by presenting an awakening story about the availability of a once-popular film-strip (and other versions) of „The Prince and the Pauper” in electronic and other formats.

Keywords: community model, immaterialization, digital products, knowledge products, open projects, free software, Copyleft

Bence Kollányi – Levente Székely

Deprived social groups in the information society

This article is the extended version of a paper presented in November 2005 at the conference „Information Society Days” in Budapest. The authors analysed the media consumption and the attitudes toward the Internet of three underprivileged social groups – senior citizens, those belonging to the Roma minority, and those living in small settlements, using data gained in the frames of the *World Internet Project*. Based on the results of their analysis, they argue that for assisting deprived social groups in their catching up, precisely targeted specific development and affirmation programs are needed in the field of ICT.

Keywords: World Internet Project, information society, digital divide, underprivileged social groups, Romani, the elderly, small rural settlements, media consumption, Internet use.

Szilárd Molnár

Communal spaces, weak bonds, Internet penetration

In the past years Internet penetration has been developing in a rather ambivalent way in Hungary. While the number of broadband users is rapidly growing, the proportion of users among those living in smaller settlements is hardly increasing at all. According to the hypothesis of the author of this paper, weak bonds play a decisive role in the diffusion of the Internet and personal

computers. In forming and maintaining these bonds, communal spaces like public libraries, rural post offices, community centres, and tele-cottages which provide access to ICT equipment, play a key-role. Since these communal spaces in underprivileged and marginalized small settlements are, paradoxically, the first to fall victim to cut-backs, it can be argued exactly because of the containment of these weak bonds that the diffusion of ICT, including Internet penetration, is greatly hindered by the poor bondedness of Hungarian society.

Keywords: social capital, weak bonds, communal access, tele-cottage

Dániel Molnár

Information technologies in higher education of social workers

The paper gives an overview on the situation (in terms of ICT equipment) of courses dealing with information technology in the curricula for training social workers. The author summarizes the results of a survey done among faculty who teach ICT courses for would-be social workers. The survey was focussed on the following questions: how do faculty members assess their students' knowledge in information technology; what type of courses are included in the curricula; how the technologies dealt with in the courses suit expectations; what is the provision of software and hardware (including infrastructure) like in the institutions; to what extent are requirements and course materials made available online.

Keywords: social workers, information technology, software and hardware provision, infrastructure, online appearance

Márta Pankucsi

Minorities, cohesion, and the information society

The shift from the industrial society to a knowledge based information society is restructuring the system of social inequalities, giving opportunities for improving the situation of deprived social groups, strengthening social cohesion in this process. By restructuring the economy, people's social life is also being rearranged, and new resources come to the foreground. Knowledge as cultural capital and networks of personal contacts as social capital gain importance equal to that of material capital. The author of the paper explores the possibilities of ICT in the fields of knowledge improving competitiveness and co-operation based on trust indispensable for economic success. Presenting several resultful examples, she argues that one of the keys to preserve cohesion is the inclusion of deprived areas and underprivileged social groups in the information society by improving their motivation and opportunities for access.

Keywords: social cohesion, underprivileged groups, trust, competitiveness, information society

Ferenc Hohl

Correlations between pricing practices and geographical location of „tele-cottages”

Tele-cottages in Hungary have a history of more than ten years. The paper analyzes the correlations between the pricing practices and the geographical location of „tele-cottages”. According to the results, pricing is a question of secondary importance in the life of „tele-

cottages", independent of any other factors. This means that they have no deliberate and co-ordinated pricing policy, they determine their prices rather incidentally. They do so because their income originating from their services is low, covering only a third or a half of their operating costs. Funds and sponsors are much more important for them. They are non-profit institutions, so they cannot seek profit. When evaluating their performance in terms of the economy of their operation, the role fulfilled by them in the life of the local community must also be taken into consideration.

Keywords: tele-cottage, rural development, sustainability, economical operation

Eliza Eranus – György Lengyel – Viktória Siklós **The Cserénfa experiment – after two years' time**

In the winter of 2003–2004 the authors of the paper launched an experiment to explore the impact of the diffusion of ICT in a small Hungarian village, Cserénfa. They installed computers and Internet access in the homes of selected local families to study the advantages (and possible draw-backs) of information technology services offered on a personal network basis and compare them to institutionalized services. As a „tele-cottage” had been established in the village in order to offer Internet access for the local community, they compared its effectiveness to that of private access. Based on indicators of general well-being, they also investigated indirect social impacts of both ways of ICT diffusion on the living conditions and general ways of life in the community. In October 2005 they returned to the village and surveyed, by means of interviews, how their subjects' life and their opinion on the Internet had changed in the meantime.

Keywords: Internet, underprivileged settlements, social impact of ICT, digital divide, community informatics, tele-cottage

Eszter Várhelyi **Creating equal opportunities in public libraries**

In 2003, the „European Year of Disabled People”, public libraries joined the movement for creating equal opportunities for everyone. One of their main objective is to provide every group of disabled people with information in such formats which are accessible for them, too. These public institutions, with the co-operation of concerned groups in the frames of partnerships, take advantage of technical innovation in their everyday work. Libraries have introduced several new services for disabled people, helping them with special devices and documents in their autonomous self-education. The paper expounds on these new opportunities, mentioning external services and special courses for further training of librarians, too. The author points out that not all libraries have proper obstruction-free environment or appropriate special equipment and documents made available in alternative format. She summarizes the results and lessons of a survey done by means of questionnaires on how the libraries were furnished with these facilities in 2005, pointing to desirable lines of further development.

Keywords: intellectual access, public information service, disabled people, public libraries, Braille documents, opportunity creation

Róbert Pintér**Civil organizations in the information society
for the information society**

In the spring of 2005 the research team of INFONIA Foundation conducted research on the ongoing transition of the civil sector, with the comprehensive title „Civil Organizations in the Information Society for the Information Society”. A four-phase series of empirical investigations within the frames of the research project has resulted in outlining a general picture of the readiness of the Hungarian civil sector (interpreted in the broader sense) to utilize information and communication technologies, while fully documenting the genesis and the present-day activities of a „cutting edge” group of organizations, which plays a leading role in various projects aiming at the development of the information society. This paper gives an account of the most important results and „lessons” gained during the inquiries.

Keywords: civil organizations in the information society, shift to an information society, civic homepages, Wilson's „quad”

REVIEW**„Information Society Days 2005”**

Conference program

„A kedves Olvasó folyóiratunk speciális számát tartja a kezében, amely egy konferencia [válogatott] előadásainak anyagát tartalmazza írásos formában. Minden cikk olyan kérdéseket vet fel, amelyek a mai Magyarországon a civil és a szociális informatika témakörében meghatározóak, megválaszolásuk fontos feladata a területen dolgozó intézményeknek és szakembereknek. Ennek megfelelően egyfajta körképnek és egyszersmind korképnek is felfogható ez a lapszám: azt mutatja meg, hogy a szociális szektor és az információs társadalom közös metszetében 2005 végén mi foglalkoztatta a kutatókat és az ágazati szakértőket.”

(Pintér Róbert)

„A szociálpolitikai piac több mint metafora. A kifejezés azt jelenti, hogy a szociálpolitikai beavatkozásokra szánt százmilliárdos nagyságrendű összegek elköltése nemcsak kiadást, hanem közvetve és közvetlenül jelentkező hasznot is jelent. Ez a szemlélet a jelenlegi kiadáscentrikus szociálpolitikával szemben egy jóval hatékonyabb, és így ugyanabból a költségkeretből jóval több rászorulón segítő szociálpolitika lehetőségével kecsegtet.”

(Csepeli György)

„A digitális szakadék egyik legérzékenyebb csoportja az időseké. Az időskori aktív életvitel megőrzése, a helyi közösségekben való aktív szerepvállalás, a társadalom vérkeringésében való részvétel egyre fontosabbá váló feltétele lesz a modern információs és kommunikációs technológiák ismerete és használata. Nemcsak a társas kapcsolatok, a fogyasztás és az ismeretszerzés egyre növekvő része bonyolódik le az interneten keresztül, hanem az egészségügyi és szociális szolgáltatások igénybevétele terén is egyre növekvő lehetőségeket kínál a digitális technológia. Egy digitálisan kettészakadó társadalomban a lemaradók képtelenek lesznek a többséggel és a demokratikus intézményekkel való párbeszédre, és nem fognak tudni hozzájutni az új gyógyászati segédeszközök alkalmazásához sem.”

(Dombi Gábor)

„...az információs társadalom »gyermekei«, amikor majd a »Koldus és királyfi« történetéről lesz szó, vajon kizárólag Miki egérre, Barbie-ra, esetleg Gábor Évára asszociálnak-e, vagy ismerni fogják Mark Twain eredeti művét is? A kutatás során valódi közös jószágként működő nyilvános archívumokat, könyvtárakat találtam.

Magyarországon talán a legismertebb a Széchényi Könyvtár által üzemeltetett Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK, <http://mek.oszk.hu/00500/00530>). Természetesen (vagy szerencsére?) ebben megtalálható a mű elektronikus formában, és Jékely Zoltán fordításában online elolvasható HTML, Word, RTF vagy PDF formátumban, akár le is tölthető ezekben a változatokban, sőt, a könyvtár egyik speciális szolgáltatásaként a szöveget a számítógép fel is olvassa.”

(Ferge Sándor)

Ára: 800 Ft